

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1998

Technical and Bibliographic Notes / Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming are checked below.

- Coloured covers / Couverture de couleur
- Covers damaged / Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated / Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing / Le titre de couverture manque
- Coloured maps / Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black) / Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations / Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material / Relié avec d'autres documents
- Only edition available / Seule édition disponible
- Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin / La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure.
- Blank leaves added during restorations may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming / Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- Additional comments / Commentaires supplémentaires: Text in Ukrainian.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured pages / Pages de couleur
- Pages damaged / Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated / Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed / Pages décolorées, tachetées ou piquées
- Pages detached / Pages détachées
- Showthrough / Transparence
- Quality of print varies / Qualité inégale de l'impression
- Includes supplementary material / Comprend du matériel supplémentaire
- Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image / Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.
- Opposing pages with varying colouration or discolourations are filmed twice to ensure the best possible image / Les pages s'opposant ayant des colorations variables ou des décolorations sont filmées deux fois afin d'obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below /
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

	10x		14x		18x		22x		26x		30x	
	12x	16x			20x		24x		28x		32x	

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

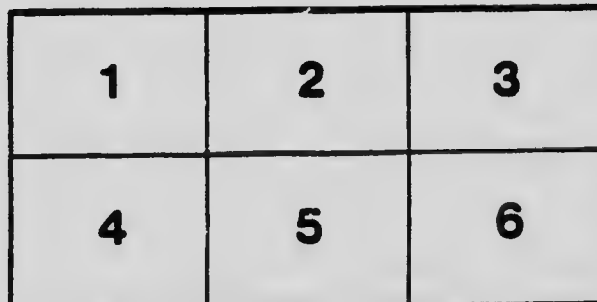
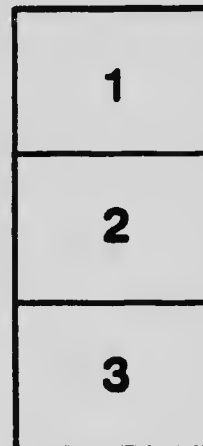
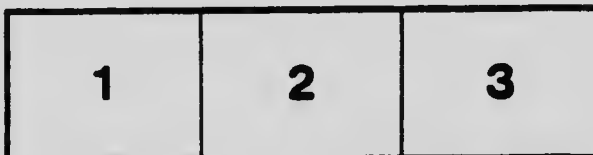
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shell contain the symbol \rightarrow (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

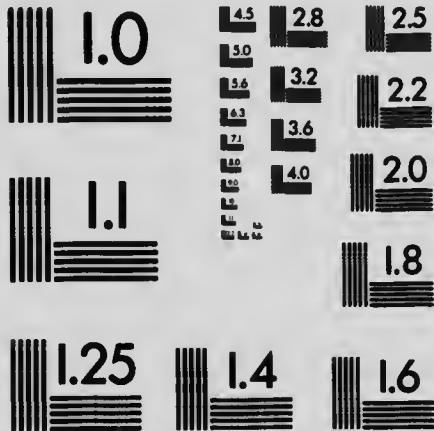
Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaît sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole \rightarrow signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART

(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

APPLIED IMAGE Inc

1653 East Main Street 14609 USA
Rochester, New York
(716) 482 - 0300 - Phone
(716) 288 - 5989 - Fax

167
Відомості „Наша Свобода“ № 3.

В. Іванюк

БІБЛІЯ КАПІТАЛІСТА

Писана А. В.

НИКРАДУР

HB 501
L2518

Монреал, 1915. — Наказано Іє. Гітлі.
У друкарні „Наша Свобода“.

DECLARATION OF THE BELL

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

THE BELL FOUNDATION

1. The Bell Foundation is a non-profit corporation organized under the laws of the State of New York, with its principal office at 1234 Main Street, New York, New York. It is organized for the purpose of promoting the development and use of the Bell System and the Bell Telephone Company.

The Bell Foundation is a non-profit corporation organized under the laws of the State of New York, with its principal office at 1234 Main Street, New York, New York.

ARTICLE I. PURPOSES

The purpose of the Bell Foundation is to promote the development and use of the Bell System and the Bell Telephone Company.

ARTICLE II. MEMBERSHIP

The members of the Bell Foundation shall be:

1. The Bell Telephone Company, Inc.

2. The Bell Telephone Company, Inc.

3. The Bell Telephone Company, Inc.

MADE THIS 12TH DAY OF JANUARY, 1912.

Біблія Капіталіста.

ЧАСТЬ ПЕРША.

Капіталістична віра.

1. Прикмети Капіталу.

1. Розваж слова Бога твого, Капіталу.

2. Я сьєм Молох, пожираючий людей: засідаю за столом, в робітнях і з'їдаю наємників. Я перетворюю в гроші пісню ієтнованя робітника. Єсьм тайною недостежимою; моє вічне стєво є нічим иньшим, а тільки нетревалістю людського тіла. Моя могутність є побудована на людській немоці. Мертва сила Капіталу — се жива сила наємника.

3. Я сьєм початком всіх початків; від мене походить усякий витвір, до мене прямує ріжного рода виміа.

4. Я сьєм Бог живий і всюда присутній; залізні дороги, комини печий фабричних, насіння збіжєві, кораблі, винниці, золо-

та і срібна монета — усе то є розкинені по цілім сьвіті чинники всесьвітнього Капіталу.

5. Я єсьм не підлягаюча вимірови душа цивілізованого сьвіта в тілі, яке зміняє свій вид до безконечности. Я перебуваю в купованім і в продаванім; мою діяльність обявляю в кождім товарі, що з них ані оди не істнує поза моім живим єством.

6. Я чарую сяєвом золота і обдаровую смородом гною; подаю розкіш у вині і несу отрую у вітрилю.

7. Суть моя, засьно ростуча, пливе не видимою струєю крізь матерію; вона ділить ся і дробить ся на безконечно малі частинки і воплощає ся у постатях, які прибирає кождий товар, а я без труду переходжу з одного товару у другий: сьогодні єсьм хлібом і мясом, завтра робочою силою творця, позавтра залізною штабою, кусником матерії, твором драматичним, сотнаром сала або коробочкою пудру. Метапсихоза Капіталу йде вперед без перерви. Єство мое не вмирає, лишень види його є змінчиві — являють ся, гинуть і відходять у вічність.

8. Люди бачуть і дотикають, чують і коштують мойого тіла, але дух мій, ніжнійший етеру, не дасть ся обняти їх зміс-

лами. Мій дух, се кредит; аби показати себе, тіла не потребує.

9. Мій дух, що є більше вченим хеміком, чим Беркелей, переорює широкі лани, обертає велитенські колеса, двигас тяжкі метали і жене ревучі стада, обертаючи все те в панерові акції. Скорійш наелектризованих бзпнових кульочок копальні і фабрики кидають ся і скачуть з рук до рук на Біржі — в моїй сьвятині.

10. Не починаєть ся і не кінчить ся без мене нічо в тих країнах, де панує Банк. Я запліднюю працю, я змушуюю могуті сили природи служити людині, даючи їй у руки сильну підойму нагромадженого знаня наукового.

11. Я втягаю брацтва в золоту сіль торговлі і промислу.

12. Людина, що не властус нічим і не має Капіталу, веде жите в нужді, обетуплена жорстокими ворогами, узброєними у всі орудя муки і смерти.

13. Если чоловік, не маючий Капіталу, є сильним, як від, то на його хребет кладуть найбільший тягар: если він роботящий, як мурашка, то дають йому подвійну роботу; если він вдоволяєть ся малим, як осел, то зменьшають його пайку хліба.

14. Чим є наука, чеснота і праця без Капіталу? Нічим, а суєтою і безхосенним мудрованєм.

15. Без помочи Капіталу наука тягне людину у божевілле і кидас її в розпуку; праця і чеснота тручають її у пронасть злиднів.

16. Анї наука, анї чеснота, анї праця не вдоволяють людського духа; тільки я Капітал подаю корм голодному стадови його бажань і пристрастній.

17. Я даю себе в руки і виховую ся назад після власної волі—і справи не здаю ніколи. Я сьєм всемогучий; володію істотами живими і неживими.

2. Вибранці Капіталу.

1. Чоловік, ся куна погано вонючої матерії, являєть ся на сьвітї голим, як хробак: відтак, запакований у скринку, іде тліти під землю і стає погноєм полевої травниці.

2. А я й вибрав собі отсю посуду нечестоти і смороду на се, аби бути об'явленим у ній—я, Капітал, найтайнійша річ під сонцем.

3. Я збогачую розбишаку не зважаючи на його розбої і роблю вбогим праведного мимо його праведности. Вибираю собі такого, який мені подобається.

4. Вибираю капіталіста не задля його вторинности, не задля його сумлінности, не задля його краси, його молодости. Його тупоумність, його злочини і погане обличчя є так само добрим доказом моєї безмежної могутости.

5. Єдино тому, що я роблю капіталіста своїм вибранцем, уособляє він чесноту, красу і генія. Його дурноту люди вважають дотепом; поети шукають в нього натхніння; артисти очікують його критики і осуду; жінки клянуть ся, що знаходять у ньому ідеального Дон Жуана; економісти доказують, що його неробство є сплою руху соціального євіта.

6. Товни насмних невольників трудяться на капіталіста, котрий не, їсть, розпус-тус і одпочиває по праці свого жолудка.

7. Капіталіст не працює ні руками, ні головою.

8. Мач він худібку, самців і самниць, на се, аби орала землю, кувала залізо, тка-ла полотно; мач він управителів і дозор-ців на се, аби завідували робітнями; мач

вчених, аби думали. Капіталіст віддає ся праці травлення: він їсть і п'є на се, аби робив — гній...

9. Я плекаю вибранця мого і нагороджую його вічним добробутом, — бо чи є на світі щось ліпшого, щось реальнішого, як можливість пиття, їдження, віддавання себе розпусті і розкошам? Всього иньше — то суєта і безхосенне мудрованє.

10. Аби зробити житє вибранця мого солодким і милим, я віднімою в нього журбу і стережу від терпіння.

11. Зір має свій орган. Смак, дотик, нюх, слух і любов мають рівнож свої органи. Не бороню нічого, чого лишень забажають очі, уста і иньші органи мого вибранця.

12. Чеснота є дволичною: чеснота капіталіста лежить в заспокоюваню потреб; чеснота робітника лежить в їх давленю.

13. Капіталіст користує зі всього на землі після своєї вподоби, бо є паном землі. Зазнавши жінок до переситу, уживає до розпаленя своїх похотній невинних недолітків.

14. Капіталіст є сам собі законом. Законодавці роблять права відповідно до його забаганок; філософи допасовують моральність до способу його житя. Його

вчинки є добрі і справедливі. Усяке діло, звернене на ушкодження його інтересів, є злочином і заслугою на кару.

15. Позволяю моїм вибранцям користувати ся незвичайним щастєм, незнаним наємникам. Збираючі зисків є найбільшим щастєм. Як вибранець, збираючий зиски, тратить свою жінку, свою матір, діти, пса, честь свою — він зносить се з покорою. Але не могли побільшати своїх доходів — се найбільше нещастє, в якому капіталіст ніколи і в нічому не знайде розради для себе.

3. **Обовязки капіталіста.**

1.

1. Богатіох званих, мало вибраних; з кождим днем поменьшуою скількість моїх вибранців.

2. Віддаю себе в руки капіталістів і ділю ся на части по між них; кождий з вибранців дістає на власність частиночку Капіталу, кождий має право хіснованя з нього тільки тоді, як буде його побільшувати, або присилує його до виданя на світ нових Капіталів. Капітал утікає з рук такого,

що не заховус його законів.

3. Я вибрав капіталіста на се, аби добував додаткову вартість; нагромаджувати зиски — се його місія.

4. Аби почувати себе вільним в погоні за зисками, капіталіст зриває всі узли приязни і любови: не знає він ані приятеля, ані брата, ані матери, ані жінки, ані дітей там, де річ іде о вигоду, яку має досягнути.

5. Він є висшим понад усі перегороди і примушує звичайних смертників тримати ся якоїсь одної вітчизни, якоїсь одної партії: хто-б він і не був — перед усім є він виискувачем. Відтак доперва кождий є монархістою або республіканцем, консерватом або радикалом. Золото має свій колір, а при ньому гадки капіталістів тратять своє забарвлення.

6. Капіталіст з рівною обоятностію згортає гроші політі сльозами, гроші наптяновані кровю, і гроші вкриті гноєм.

7. Він не жертвує себе малозначним пересудам. Він фабрикує вироби не в намірі продавання доброго товару, а в намірі збирання добрих доходів. Завязує спілки не на се, аби розділювати дивіденди, але щоби загартати Капіталіст уділовців, позаяк малі капіталістки належать до великих, а над ти-

ми є ще більші, які кожної хвилини готові їх пролигнути. Такий є закон Капіталу.

8. Ставляючи чоловіка на вершині, на якій стоїть гідність капіталіста, віддаю йому частину моєї всемогучости над людьми і речами.

9. Капіталіст повинен говорити: суспільство — се я; моральність — се мої забаганки і пристрасті; закон — се мій інтерес.

10. Єли заподіяно шкоду інтересам хочби лиш одного капіталіста, то від цього терпить усе суспільство, тому що неможливість збільшати Капітал є найгіршим нещастем, і нема средств на нього.

11. Капіталіст змушує до витворюваня, та сам не творить; змушує до праці, та сам не працює; всякого рода праця, чи умова чи фізична, йому заборонена: вона приневолена-б його до зрадження зисків.

12. Не вільно порівнювати капіталіста з вивіркою, що крутить ся в колі.

13. Він не багато журить ся, де початок, а де кінець річній; думка в нього лиш про се, щоб вони давали йому зиски.

14. Лишас для теологів урядової економії політичної дискусувати про монометалізм і біметалізм; сам він наповняє кишені як золотом так і сріблом — без різьки.

15. Лишає для вчених займатися дослідженнями явищ природи, винахідникам — прихорошенням сил природи до промислу; а сам тільки стремить до загарбання у свої руки хочби і найменшого відкриття, як лиш воно може стати ся орудям визиску.

16. Він не обтяжує свого мозгу питанням, чи Краса і Добро є потрібні ідеї, але заїдає остриці, що є так само смачні, а видом ще поганьші, чим свинячі відпадки.

17. Оплескує бесіди на тему правд вічних, а сам робить гроші на ошуканьстві, практикованим з дня на день.

18. Не спекулює на самій суті чесноти, сумління і любови, але спекулює на купованню і продаванню їх.

19. Не питає себе, чи свобода є доброю сама собою; він здобуває всі свободи нараз, лишаючи наємникам лишень їхні назвиска.

20. Не завдає собі труду, думаючи про се, що стоїть висше — право чи сила, знає бо, що всі права його, позаяк посідає Капітал.

21. Не є він ані за, ані проти загального виборчого закону — однаково користає з обох. Підкуплює виборців, як закон виборчий є обмежений, а ошукує підчас загальних виборів. Сели може вибрати між тими двома законами, то звичайно є при-

хильний загальному праву, бо воно економічнійше. При обмежених виборах мусить купувати виборців і вибраних — при загальних купує тільки вибраних.

22. Він не мінаєсь до пустого базіканя про вільну торгівлю і протекціонізм, але стає сторонником то сеї, то тої системи, відповідно до вимог своєї торгівлі і свого промислу.

23. Не має жадних засад — навіть засад не має засад.

II.

24. Капіталіст є залізним буком в моїх руках, котрим поганяю неслухняне стадо наємників.

25. Капіталіст давить в своєму серці всякі людські почування; нема в ньому співчуття; з ближнім своїм обходить ся гірше, чим зі скотиною. Чоловіки, жінки і діти видають ся йому тільки машинами для витворювання зисків. Зелізним щитом накриває своє серце на те, щоб очі його не бачили нещастя бідних невольників, щоб уха його не чули криків їх розпуки і мук — і не здригнули ся з переляку.

26. Гидравлічна праса, опадаючи поволи і безвишно, здушує до найменших розмірів і сушить зовсім матерію, що дісталася в обійми праси. Таким є капіталіст, що то гнобить і калічить насмника та витискає з нього працю, яка є в його м'ясах і нервах. Кожда крапля поту, яку він видушує, обертаєть ся в Капітал.

27. А як насмник постарів ся і, зпрацьований, вже більше не в силі видавати під його тисненєм додаткову вартість праці — капіталіст викидає його на вулицю, так як викидають сміття і тріски, зметені у фабриці.

28. Капіталіст, котрий шанує робітника, зраджує мене і себе.

29. Капіталіст заражає своїм гандлярством мушци, жінок і дітти на се, аби такі, що не має ані сала, ані шерсти, ні чиншого товару, мав однак таки щось на продаж: силу фізичну, розум, сумління. Щоби змінити ся в Капітал, людина повинна перед усім стати ся товаром.

30. Я сьм Капітал — володар всесвіта: капіталіст — се мій представник; перед ним всі є рівні, всі однаково похиляють ся під тягаром його експльоатації. Зарібник, що продас свою силу, вчений, що торгує своїм сумлінням, жінка, що продас

своє тіло — всі вони є наймитами капіталіста, пригожі для визиску.

31. Він неволить насмника до удосконалення себе; змушує його до відновлювання своєї робочої сили при помочі грубої та підроблюваної поживи, аби він міг продавати себе таньше; він силує його до аскетизму анахорети, до терпеливості осла, до ревності робочого вола.

32. Насмник належить до капіталіста: єсть його робочим скотом, його майном, його знарядом. В робітні, де не можна розцізнати коли сонце встає а коли вечеріє, він звертає на робітника сто пар бистрозорих очий на се, аби сей робітник не відривавсь від праці ані одним жестом, не пустив ніже одного слова.

33. Час насмника є грошем — кожда втрачена хвилина є крадіжею.

34. Кормига капіталіста йде за насмником, як тінь, аж до його домівки, позаяк він не повинен плямити свого духа ріжними соціялістичними відчитами і бесідами, не повинен томити тіла свого якими там розривками. Має вертати домів зараз по виході з робітні, їсти та лягати спати, аби завтра стати перед своїм паном зі сьвіжим і легким тілом, з духом повним покори.

35. Капіталіст не признає наемникові ніяких прав — ані навіть права на неволю, яка є правом праці.

36. Капіталіст віднімає в наемника його силу, здібности і звинність його рук і віддає їх машинам, які не знають противити ся.

4. Засади релігії Капіталу.

1. Моряк живе, усе бурею загрожений; гірник — серед газів і скритих жерел водяних; робітник вештаєть ся поміж колеса і реміні залізних машин; каліцтво або смерть усе переслідують працюючого наемника; капіталістови, який не працює, не грозить ніяка небезпека.

2. Праця томить, убиває, але не збогачує: достатки збираєть ся не працюю, але примушуванем других до праці.

3. Власність є овочем праці і нагородою за дармоване.

4. Годі витиснути вина з каменя, зиску з трупа; експльоатуєть ся тільки живих.

5. Гроші, подібно як і всьо, що приносить хосен — пахоців не мають.

6. Гроші оплачують свої огидні прикмети — скількістю своєю.

7. Гроші є замість чесноти для такого, котрий їх посідає.

8. Добродійність не можна вважати добрим

місцем для вкладання гроший, місцем, що давало би процент.

9. Ліпше є, лягаючи спати, сказати собі: я зробив корисне діло, ніж, я зробив добре діло.

10. Господар, що приневолює своїх наемників до 14-годинної праці на добу, не на дармо проводить свій день.

11. Не жалій робітника — ні доброго, ні злого, позаяк і добрий і злий кінь потребують ударів батога.

12. Дерево, що не дає овочів, треба зрубати і спалити; робітник, що з нього мало зиску, хай гине з голоду.

13. Як робітник сердить ся, нагодуй його оловом.

14. Далеко більше часу потреба, щоби листе морви перемінити в едwab, чим працю наемника в Капітал.

15. Красти великі суми, а віддавати малі частинки з того — отсе основа філянтропії.

16. Силувати робітників до злуки в ціли творення богацтв для капіталіста — отсе кооперація.

17. Згортати більшу часть продуктів, сотворених працію — зветь ся співуділом в зисках.

18. Капіталіст, фанатик свободи, не займаєть ся роздаванем милостині, позаяк се відбирає у безробітного волю гинути з голоду.

19. Люди самі собою є машинами, здібні до витворюваня і поживаня; капіталіст купує одні, а вганяєть ся за другими.

20. В капіталіста є два язики в роті: один служить йому до купованя, а другий до продаваня.

21. Брехливі уста дають жите мошонці капіталіста.

22. Чутливість і сумлінність є отруєю для різного рода інтересів.

23. Окрадувати всіх, значить, не окрадувати нікого.

24. Тверди, що людина може привязати ся як собака — і докажи се привязанем до себе самого.

25. Стерижись нечестивого, однак не довіряй чесному.

26. Обіцувати — се доказ щирости і чемности; сповняти обітницю — се доказ слабости духа.

27. Гроші, великі чи малі, як упадуть на землю, треба все підоймати — навіть як-би впали в помії.

28. Клопотати ся о всілякі річи, видумувати некло, старати ся бути чесним, стреміти до знаня, побивати ся о становище, бажати почестий — усе те — одна суета; потреба тільки одної річи: Капіталу і ще раз Капіталу!

29. Молодість вяне, краса відцвітає, розум притемнюєть ся — одно тільки золото не старієть і не вкриваєть ся морщинами.

30. Гроші — се душа капіталіста і підойма його вчинків.

31. Правду говорю вам: далеко більша слава стане про чоловіка, представляючого собою мошонку набиту твердо золотом і банкнотами — чим про наладованого таланом і чеснотами, як осел, що носить ярину на торг.

32. Геній, розум, встидливість, чесність, краса істчуютъ лишень тому, що мають вартість торговельну.

33. Чеснота і праця є вельми пожадані — але у других:

34. Для капіталістів нема нічо ліпшого, як їсти, пити, віддавати ся розпусті і розкошам.

35. Поки капіталіст живе між людьми, що їм сонце світить і ogrіває їх, повинен користати і втішатися житем, бо одної і тої самої хвилини ніхто два рази не переживає і ніхто не є в силі минути лихої і поганої старости, яка хапає чоловіка за голову і пхає його у могилу.

36. У могилу, що зійдеш до ньої, не пійдуть з тобою чесноти твої; там знайдеш самих хробаків.

37. Усе, крім повного і добре травлячого жолудка, крім здорових почувань, що їх заспокоєно, усе те — одна суєта і безхосенне мудроване.

ЧАСТЬ ДРУГА.

Чотирнайцять догмів релігії Капіталу.

1. Я Єсьм Капітал, володар сьвіта.
2. Я йду в товаристві брехні, зависти, скупарства, облуди і розбою. Слідом за мною ступають родинна незгода і спори політичні. А куди переходжу, кидаю зерно ненависти, розпуки, убожества, хороби і смерти.

3. Я бог невмолний. Щасливим чую себе в атмосфері невзгодин і терпіння; мучу наемників, не жалію навіть моїх вибранців, капіталістів.

4. Наемник не може вирвати ся з моїх рук; як він, аби втечи, від мене, іде геть за гори, стрічає мене і на другім боці їх вершин, як він перепливає море, очікую його на березі, де висідає. Наемник є моїм невольником, а світ його тюрмою.

5. Я наділяю капіталістів важким, безглузким добробутом, обильним в недугу. Я спиняю фізичні і умові здібности моїх вибранців; рід їх, впадаючи у ледарство, вироджуєть ся.

6. Щедро обдаряю капіталістів усім, чого їм тільки забажиць ся і давлю в зароді всі їхні забавганки. Вкриваю їм столи смачними стравами, а їм самим відбираю апетит. Їх ліжка квітчаю молодими жінками, що чарують своїм здоровлем і вродою, а їм затупляю чути. Цілий світ видаєть ся їм нудним, прикрим і томлячим; позіхають у протязі цілого свого життя; падають над суєтою світа, а на думку про смерть впадають у холодну дроз боязни.

7. Як мені до вподоби, без причини людському умови понятної, то лякаю вибранців моїх, кидаючи їх у пропасть нужди, у пекло наемної праці.

8. Капіталіст є моїм орудом. Уживаю його, як нагайки з тисяча ремінців, котрою періңцу дурненьку отару наемників. Підношу вибранців своїх на найвисший щабель суспільної ієрархії і ненавиджу їх.

9. Клясичний поет стариннього світа віщував еру капіталізму. Казав він: — Мішаєть ся тепер лихо з добром, але прийде час, коли то не буде ані супружеських узлів, ані справедливости, ані

чесноти. Немезіс вернеться знов на небо і не буде ніяких средств до побороування злого. Часи, про котрі колись голошено, тепер настали: пеначе морські ненажерні тварюки, або дикі звірі лісові, так люди пожирають себе взаїмно.

10. Глузую собі з людської мудрости — працєю, а скоро щезне нужда; працєю, а шпихлірі твої наповнять ся поживою, — каже стара мудрість. Я-ж говорю: — Працєю, а оступлять тебе муки і голод; працєю, а хата твоя опустіє.

11. Я есьм бог, що валить царства. В мойому, для всіх однаковому ярмі, усмиряю гордих; нівечу сьміливий і самолюбний індивідуалїзм чоловіка; приготовляю дурну людськість до прийшлої рівности; вяжу і спрягаю разом робітників і капіталістів в цілі обробленя форм прийшого суспільства.

12. Люди струнули з неба Брамю, Юпітера, Егову, Ісуса, Аллаха; я вбиваю сам себе.

13. Як комунїзм стане законом суспільства, тоді скінчить ся пановане Капіталу, що уособляє поколіне минувшини і теперішности. І не буде Капітал вже більше панувати над сьвітом; слухати стане робітника, котрого ненавидить; чоловік не буде вже більше повзати перед твором своїх рук, свого мізгу; він встане на ноги і, випростувавши ся мужно, обійме природу поглядом володїтеля.

14. Капітал буде послїдним з богів.

ЧАСТЬ ТРЕТЯ.

Молитва капіталіста.

Величане золота.

Золото, ти товар чудотворний, в якому містять ся всі иньші товари! Золото, ти єси товар-первень, в який переходить всякий иньший товар!

Золото, ти єси божество, що дає міру всьому! Ти єси найсовершеннійше і найкрасше уособленє Капіталу.

Ти єси найблагороднійше і найвеличнійше з усіх чинників природи.

Ти, що не знаєш ні плісні ні ржі.

Золото, ти єси товар незмінний, ти єси квітка огняна, промінь сьвітячий, сонце іскристе, метал пречистий, що, вирваний з утроби землі, матери всіх річій, ховаєть ся по скринях лихварів і шкатулках банків; з глибини скритків, де тебе, громадають, передаєш безвартісному паперови свою силу, яка безмірно побільшує його вартість.

Золото, ти єси мертва суть, що тримає в русі сьвіт цілий. Перед твоїм ясним величством люди віки цілі гнуть коліна

і з пошаною тебе обожають.

Обдари ласкою своєю твоїх вірних підданих, готрі звертають ся благально до тебе, котрі, аби мати тебе, жертвують честь і чесноту, поважано людні, любов жінок, діти крові своєї і тіла, і не спляють ся перед ненавистю себе самих.

*

*

*

Золото, царю найвнешній, ніколи непобідимий, вічний побідиче, вислухай молитв наших! Основателю міст і будителю царств; провідна зоре моральности; мірило сумління людського!

О ти, що навчасні ученого фальшувати науку, що неволити матір торгувати невинністю своєї дитини, що силуси вольну людину, аби взяла на себе неволю наємника — вислухай молитв наших!

О ти, що перекупуєши засуд судії і голос посла, вислухай молитв наших!

О ти, що сотвориєши незнані природі квіти і овочі, що розсинаєши насіння злочину і чесноти, що плекати штуку і збитки, вислухай молитв наших!

О ти, що продовжаєши безхосенні літа любовників ледарства і вкорочаєши дні робітника, вислухай молитв наших!

О ти, що вємїхаєш ся до капїталїста
ще в його колїсцї, а пятнуєш пролстаря ще
у черевї матернім, вислухай молитв наших!

*

*

*

Золото, невтомний бурлаче, якому так
милї є брехня і крутїїства, сповни бажа-
ня наших!

Товмачу всїх мов і нарічний, хитрий
посереднику, невідпорний зводителю, мі-
ро людий і річий, сповни мої бажаня!

Вїщуне мира і сїячу незгоди, надїля-
ючий спочинком і додатковою працію; по-
мічнику чесноти і неморальности, обдаро-
вуючий глухих слухом, розвязуючий язик
німого, сповни бажаня наших!

Золото, всїма проклинане і призиване,
капїталїстами шановане, потаскухамн люб-
лене, сповни бажаня наших!

Сїячу щастя і недолї на землї; журбо
і радосте людий; лікарю хорих, чудовний
бальзаме на терпїння і болї — сповни ба-
жаня наших!

О ти, що сповняєш сьвіт чарами і вно-
юєш людський розум!

О ти, що вкриваєш красою поганих і
даєш рухливїсть неповоротливим, що про-
носиш загальне поважанє, вбираєш шанї-

бою встид і ганьбу, сповни бажаня наші!
 О чарівниче лнхій, сповни бажаня наші!
 Смоліскопе горіючий і осьвічуючий
 шлях житя, провіднику і обороно, якоре сна
 сення капіталістів, вислухай молитв наших!

*

*

*

Золото, короно слави, сонце справед-
 ливости —

Золото, сило і радосте житя —

Золото, всіма прославлене — приї-
 ди до нас!

Уособленс розкоші! О ти, що обдаро-
 вуєш галанаса плодами чужої праці, приї-
 ди до нас!

Ти, що наповняєш склади і шинхлірі
 людий, котрі не засаджують і не управ-
 ляють винницї, не орють і не рубають,
 приїди до нас!

Ти, що годуєш мясом і рибою людий,
 котрі не женуть стада свого на пашу і не
 знають бурі морської, приїди до нас!

Сило, знанс і розуме капіталісти,
 приїди до нас!

О, приїди до нас, Покусо-Золото, мріс
 найвисеша, альфо і омеґо всякого поступу,
 всякої думки, всякого чутя капіталіста!

ЧАСТЬ ЧЕТВЕРТА.

Наріканя Йова-Ротшильда, капіталіста.

Капітале, Боже мій, чому покинув сен мене? За які гріхи зінхнув сен мене з вершини богацтва мого і сплудив мене, щоб я дусив ся під тягарем невидержимої нужди?

Хибаж не жив я в дуєї заповідній твоїх? Чи не відзначав ся простотою і праведністю обичаїв моїх? Чи може хто закнцнути мені, що я працював коли? Чи не вживав я всіх розкошій життя, на які лишень позволяли мені міліони мої і органи змислів моїх? Чи не сплудував я до праці в день і в ночи чоловіків, жінок і дітній аж до цілковитого їх знесенля, а навіть і понад се? Чи давав я їм коли небудь більше, чим нужденну зарібкову платню? І чи хоч раз піддавав ся я чутливости на вид злиднів і розпукки робітників моїх.

Капітале, Боже мій! Я фальшував про-давані мною товари і зовеїм не журив ся, о скільки троїв я ними купуючих: я окрадував кишені дураків, що давали ловити

себе на вудочку оголошень моїх.

Жив я тільки на се, аби розкошувати і багатіти, а ти благословив венороче мое поведене, обдаривши мене жінками, дітьми, кіньми і прилегугою, дозволяючи мені втіпати ся всіма розкошами тіла, всіма приємностями — єстотою міра сього.

І нагло я втратив усьо — всео! Я став ся предметом загальної ненависти, смітєм суешільства.

Конкуренти мої радіють унадком моїм, а приятелі мої відвертають ся від мене; відмовляють мені навіть рад своїх пустих, навіть закидами своїми не займають мене — по просту ігнорують мене. Коханки мої обкидують мене болотом, возячи ся в куплених за мої гроші каритах.

Нещастя оступають мене з усіх боків і, наче стіни вязниці, відлучають мене від цілого світа. Став ся самітним — в мені і кругом мене панує непроривна темрява.

Жена моя, не маючи більше грошей на лицеві краски і білила, являєть ся перед мною в цілій своїй погани. Син мій, вихований в дармованю, навіть зрозуміти не може безмірности нещастя мого — ідіот! Донці моїй рікою пливуть сльози на спомин про гарні, але втрачені, забави.

І що значить нещастє ближніх моїх супроти мого нещастя! Там, де я недавно ще яко господар видавав прикази, виганяють мене, як прощу о місце слуги!

В комірчині моїй панують бруд і сморід. Тіло моє, зболіле від твердої постелі і скусане гидкими галапасами, не знаходить спочинку для себе; мозок не визнає вже сну, даючого забутє.

О, як щасливі є бідолахи, що не знали нічо иньшого, лиш убожество і бруд! Не знають вони, скільки милого і доброго є на сьому сьвітї; завдяки своїй грубій шкірі і згрубілим почуттям не відчувають ніякої відряди.

І чому дав сси поконтувати мені щастя на се, аби лишити по ньому самі спомини, спомини більш некучі, чим довг грача.

Щож я бідний пічну і як зароблю собі на хлїб?

Руки мої, при звичасні до ношеня перстенів і складаня банкнотів, не є спосібні до орудуваня бодай яким струментом. Мозок мій, занятий тільки тим, якби минути працю, відпочивати по забаві, обійти тугу, що її наносить дармованє і перемогти з'огидженє, якого мені давав пересепт — сей мозок зовсім не є спосібний до зібраня своєї уваги, щоби міг зайняти ся перепи-

суванем паперів і додаванем чисел.

Чи можна, о Боже, припустити, щоби ти так строго карав чоловіка, котрий ніколи не переступив ані одної із заповідий твоїх.

Бож се і зле і несправедливо і деморалізуєчо з твоєї сторони, сели позбавляши мене всіх богацтв, що їх для мене нагромадили иньні у так тяжкій праці!

Капіталісти, ближні мої, на вид мого нещастя зрозуміють, що ти оказуєши ласку з примхи, що ти даруєши її, не знати за що, і відбираєши її, не знати чому.

Хто-ж тоді схоче вірити в тебе?

Який-же капіталіст буде на стільки недотепним, на стільки нерозумним, що згодить ся жити після законів твоїх, віддаючи ся дармованю, присмностям і безхосенному провадженю часу, — сели будучність є так незапевненою і прибирає таку грізну постать, сели найменше потрясенє на біржі може звалити найсоліднійше майно, сели нічо не є певним на сьвітї, сели сььогоднішний богач може завтра явити ся зовсім зруйнованим бідаком?

Люди проклинати-муть тебе, дивлячись на мос понижєнс. Нехтувати-муть могучість твою, міряючи глибінь упадку мого; відкинуть від себе ласки твої.

В імя твоєї власної слави, постав мене на попереднім становищі, верни мені колишнє моє положенє в суспільстві, двигни мене з пронасти мого понижєня, повне бо є серце моє горести; і слова ненависти і прокляття зірвати єя можуть з уст моїх.

Божество жорстоке, сліпе і нерозумне — стережи єя, щоби варешті богатим не отворили єя очі і щоби вони не пізнали, що безжурно і несвідомо блудять крєм пронасти; задрож на думку, що тебе сьмого можуть кинути в тую пронасть, щоби її наповнити аж до берегів — що злучать єя з соціалістами для цілковитої твоєї зиглади.

Ах, що за богохульство я проголосив! Прости мені слова єї необережні і негідні!

Володїтелю, даруючий богатства невідомо за які заслуги, і відбираючий їх невідомо за які провини — ти ділаєш після волі твоєї, ти знаєш, що твориш.

Понижкаєш мене для могого таки добра, пробуєш мене для моєї користі.

О ласкідний і милосердний, верни мені любов твою, ти бо єє матерю справедливости і, як караєш мене, то се значить, що сповнив я колись проступок якійсь несвідомо.

О володїтелю! Єсли вернеш мені дос-

татки мої, то прирікаю ще більш жорстоко ходити в знавідях твоїх. Це гірше, чим доси, визнакував-би я наємників твоїх; це безличніше озанкував-би я людей; це з більшою рішучістю окрадував-би я всіх дураків.

Я смирений перед тобою, як собака перед паном своїм, котрий бс її; я твій на віки і нехай дість ся воля твоя!

Робітничий Катехізм.

Питанс: Як звети ся?

Відповідь: Наймит.

Питанс: Хто с твоїми родичами?

Відповідь: Батько мій був чорноробом, так само мій дід і праїд ще за часів паньщини. Мати моя називас ся Нужда.

Пит. — Звідки походиш і куда стремиш?

Відп. — Походжу з нужди і стремлю до нужки, а йду через шпиталь, де мостіло служить за предмет науки для лікарів, щоби они вчили ся на ньому пізнавати хороби, аби вміли відтак лічити панів.

Пит. — Де ти родив ся?

Відп. — Я родив ся на піддану одного дому, який збудував мій батько і його товариші праці.

Пит. — В що віриш?

Відп. — Вірю в Капітал.

Пит. — Які обовязки накладає на тебе Капітал?

Відп. — Два головні обовязки: — обовязок зречи ся раз на все своїх прав і обовязок невтомної праці до гробової дошки. — Капітал каже мені зречи ся прав до землі, до нашої спільної матери-кормительки, до багатств скритих в її лоні, до багатств на її поверхні, до тьмниці її плідности, котра проявляє ся під впливом сонячного сьвітла і тепла; Капітал каже мені зречи ся всіх прав до того, що зробить моя рука, мій мозок, каже зречи ся права власности на мою особу: бо коли я переступаю поріг моєї робітні, тоді я належу вже до себе, я є тоді річкою мого пана. Капітал каже працювати мені від дитинства до самої смерти, працювати в день і в ночи, працювати при сьвітлі сонця, газу, електрики, місяця, каганця, на поверхні землі, на морю — все і всюди.

Пит. — Які обовязки ще вкладає на

тебе Капітал?

Відп. — Каже зичовати пости, жити в недостатках, лиш до половини заспокоювати голод, давити фізичні потреби мого тіла і в зароді вбивати пориви мого духа.

Пит. — Чи забороняс тобі їсти?

Відп. — Так, забороняс їсти дичину, дріб, дорогу рибу, заказус: пити чисте вино і свіже молоко.

Пит. — А що позволяяс тобі їсти?

Відп. — Хліб, бараболі, горох, оселедця, найгіршу воловину, конину, а з напоїв позволяяс пити підроблене вино і горівку.

Пит. — Які обовязки вкладас на тебе Капітал взглядом твоєї родини?

Відп. — Щоби я забороняв жінці і дітям носити гарну одіж, щоби они встидали ся румянців на лиці, щоби они привчаювали ся в зимі не трясти ся від зима, щоби змалку привикали до тяжкої праці лягали пізно без вечері, вчасно вставали, мало їли, і не нарікали, лиш дякували невидимим силам за такий гарний лад.

Пит. — Які обовязки вкладас на тебе супроти суспільства?

Відп. — Обовязок помножуваня його богацтв, — передівсім мою працю, а відтак моїми ошадностями.

Пит. — Що велить тобі робити з твоїми ошадностями?

Відп. — Складати їх до Кас Щадничих, щоби ними держава покривала свій фінансовий недобір, або, щоби їх давано в позичку нашим працьодавцям. Грін наш, тяжко запрацьований і заощаджений, ми повинні завсїгди давати до розпорядимости нашим панам.

Пит. — Чи дозволяє тобі на вибрані ошадності?

Відп. — Маленько коли: радить нам не противити ся і піддати ся волі чоловіколюбців, поки вони не повідомлять нас, що ошадности щезли без слїду, наче дим.

Пит. — Чи маєш які права політичні?

Відп. — Капітал достарчує мені невинної розривки — дає право вибирати законодавців, які творять повелюючі нас закони, однак нам не вільно займатися політикою і слухати голосу соціалїстів.

Пит. — Чому?

Відп. — Бо політика — се діло панське, бо соціалїсти — се драбуги, що нас рабують і ошукують. Кажуть вони, що хто не працює, сей не повинен їсти; що все є власністю наемника, позаяк воно є витвором його рук; що капіталїст — се галапас, якого треба знищити. Капітал навпаки,

учить нас, що марнотравність і збитки богачів творять потребу праці, яка дає нам захист перед голодом: що Службі удержують бідних: що як-би не було багатих, бідні вже давно вигинули-би. Дальше він учить нас не вірити наївно в таке, що наші жінки і доньки, які крім таких перкалевих одягів зовсім не хочуть інших строїв, дійсно з'уміли-би вбрати себе в едванні і оксамітні сукні, які вони самі шиють: що ми не могли-би пити справжнього вина і їсти дорогих наїдків, позаяк ми звикли на підле мясо і фальшовані напитки.

Пит. — В що віруєш?

Відп. — В Капіталі.

Пит. — Чи Капітал є вічний?

Відп. — Наші високо вчені жреці, економісти урядові, говорять, що він існує від сотворення світа, однак почавши від року 1500 його скількість і могутність заєдно зростає і сьогодні він паує над світом.

Пит. — Чи Капітал є всемогучий?

Відп. — Так. Хто його посів, сей має всею на землі. А як він відверне лице своє від якоїсь родини або нації — починають вести жите повне пужди і терпіння. Могучість Капіталу зростає враз зі зростом його скількості: щодня здобуває він собі нові краї, щодня побільшає армію своїх наемників, яких силує до жертвованя цілого життя для свого зросту.

Пит. — Хто-ж є вибранцем Капіталу?

Відп. — Працьодавці, капіталісти, дідичі.

Пит. — В який спосіб нагороджає тебе Капітал?

Відп. — Дас мені працю, мені, моїй жепі дітям моїм.

Пит. — Чи се твоя одинока надгорода?

Відп. — Ні. Божественний Капітал дозволяє нам заспокоювати голод, заїдаючи очима виставлені на показ смачні страви, яких ми ніколи не коштуємо і їх не дотикаємося, а якими живлять ся лишень його вибранці і святі сьвященики. З ласки дозволяє нам огріти скостнілі від студени члени в сей спосіб, що можемо глядіти на дорогі футра і теплі сукна, якими отулюють себе пани і сьвяті попи. З тої-ж ласки вільно нам любовави ся, як парковими алеями переїзджає попри нас в своїх дорогих повозах і автомобілях се сьвяте племя грубих, череватих, залізаних і скрофулїчних дїдичів і капіталїстів, окружених юрбою умундурованих лакеїв і напудрованих та помальованих потаскух. Тодї думкою цїнимо себе високо, бо хоч тоті вибранці користають з добра, якого в нас не має, однак усе те є дїлом наших рук і нашого мїзгу.

Пит. — Чи вибранці Капіталу належать до иньшої раси?

Відп. — Капіталїсти є з сеї самої глини що й наємники, та вони є вибрані з поміж тисячів і мільонів.

Пит. — Що-ж вони зділали, щоби заслужити на се відзначене?

Відп. — Нічо. Капітал проявляє свою могутність через те, що надїляє своєю ласкою людей, які на неї зовсім не заслугоють,

Пит. — Отже Капітал не є справедливий?

Відп. -- Капітал є чистою справедливістю, але ся справедливість не є доступною для нашого розуму. Як-би Капітал подавав свої ласки тільки тим, що є гідні, тодї він був-би звязаний, а могу-

чість його була-би обмеженою. Капітал черпає свою силу власне в тім, що вербує своїх вибранців, капіталістів і покровителів, лишень з товпи гільтаїв, дармоїдів і неробів.

Пит. — В який спосіб Капітал, божество твое, карає тебе.

Відп. — Засуджує мене на безробітте. Тоді відлучають мене від суспільства, відказують мені хліба, вина і тепла. Умираем з голоду — я, моя жена і мої діти.

Пит. — Які гріхи стягають на тебе кару безробіття?

Відп. — Жадні. Капітал відправляє мене, коли йому захочеться, зовсім не дбаючи про се, щоби мій слабний ум міг зрозуміти де властиво криється причина відправ...

Пит. — Які є твої молитви?

Відп. — Молю ся, але без слів. Праця є моєю молитвою, бо вона лишень є позитивною, вона сама приносить зиск. Тільки праця творить для Капіталу додаткову вартість.

Пит. — Де молити ся?

Відп. — Всюди — на морі, на землі і під землею; на полях, в копальнях, у фабриках і крамницях. Щоби наша молитва зістала вислуханою Богом і узглядненою, мусимо зложити у стіп Капіталу нашу волю, нашу свободу, наше достоїнство.

На голос звона, на гук фабричної свиставки мусимо ставити ся і, як автомати, мусимо виконувати рухи руками і ногами, дихати і обливати ся потом, напружувати м'яені і томити свої нерви. Мусимо бути покiрними, терпеливо зносити вибухи гнiву і наруги від пана і його служби, бо завжди їх правда, навіть коли нам здасть ся, що її в них нема. Мусимо дякувати панови, як, знизкус нам платню і продовжус робочнiй день, бо усе, що він чинить, є справедливе і для нашого добра. Мусимо вважати, собі за честь, як пан і його слуги насплукють наші жiнки і дочка, позаяк Капітал дає їм не тільки право до смерти і життя насплуків, а і до насплукання насплуків.

Пит. — Чи дістанеш нагороду по смерти?

Відп. — Дістану, а навіть дуже гарну. По смерти Капітал дозволяє мені відпочивати в спокою. Мені не треба буде сунити собі голову журбою про хліб на сьогодні і на завтра. Солодка гробова тиша і вічний мир будуть моєю нагородою за нужденне житє в неволі Капіталу.

ПОЛТОВСКАЯ РАЙОННАЯ

Средняя общеобразовательная школа № 1

Тема урока: ...

Цели урока: ...

Задачи урока: ...

ПЕРВОНАЧАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ

1. ...

ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОСТИ

1. ...

СВЯЗАННЫЕ ЗАДАЧИ

1. ...

ПЕРЕЧИСЛЕНИЕ СЛУЧАЕВ

С. 387

1. ...

2. ...

3. ...

4. ...

